

Психолого-педагогічний супровід молоді з особливими освітніми потребами. Досвід Запорізького національного університету

Викладач ЗНУ факультету
СПП (Соціальної педагогіки
та психології)

кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри соціальної
педагогіки та спеціальної
освіти

**ГЛАДИШ
МАРІЯ
ОЛЕКСАНДРІВНА**

Питання вебінару

1. Молодь з особливими освітніми потребами

2. Педагогічні й соціальні труднощі у навчанні в закладі вищої освіти

3. Психолого-педагогічний супровід

Список літератури

- 1) Закон України «Про освіту» від 5 вересня 2017 року.
- 2) Наказ Мінсоцполітики «Про затвердження Державного стандарту соціальної адаптації» (від 18.05.2015 р.)
- 3) Психологічний супровід інклюзивної освіти : метод. рекомендації / автор. кол. за заг. ред. А.Г.Обухівська. Київ : УНМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2017. 92 с.
- 4) Термінологія законодавства. Електронний ресурс: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/term/27863>

Запорізький національний університет – це заклад вищої освіти державної форми власності, літопис якого ведеться майже 90 років. До структури університету входить **18 факультетів**, Інженерний інститут, а також відокремлені структурні підрозділи – Криворізький факультет та Економіко-гуманітарний факультет у м. Мелітополі, **4 коледжі** – Економіко-правничий, Торговий, Гідроенергетичний та Металургійний.

1. Молодь з особливими освітніми потребами

Особа з особливими освітніми потребами – особа, яка потребує додаткової постійної чи тимчасової підтримки в освітньому процесі з метою забезпечення її права на освіту

Молодь з особливими освітніми потребами – здобувачі освіти з порушеннями психофізичного розвитку (порушення слуху, зору, мовлення, опорно-рухового апарату тощо), яким не протипоказане навчання за обраною спеціальністю (спеціалізацією) та які потребують створення спеціальних умов для навчання.

Здобувачі освіти з особливими освітніми потребами – це особи з порушеннями психофізичного розвитку (порушення слуху, зору, мовлення, опорно-рухового апарату тощо), яким не протипоказане навчання за обраною спеціальністю (спеціалізацією) та які потребують створення спеціальних умов для навчання.

Специфіка роботи зі студентами з особливими освітніми потребами в умовах ЗВО:

- серед них не помічено порушень дисципліни;
- студенти з особливими потребами часто мають негативну думку про себе. Тому психолог та соціальний педагог можуть і повинні вплинути на позитивне сприйняття себе та своїх здібностей, сформуванати позитивну «Я-концепцію» у кожного студента;
- особливої уваги потребує вироблення у студентів цієї групи навичок співробітництва, колективної взаємодії. Для більш швидкої соціальної адаптації студент з особливими потребами повинен навчитися співпрацювати з іншими студентами, враховувати інтереси та бажання інших людей, виконувати спільні дії;
- насамперед слід формувати в людини з особливими потребами самостійність, навички самообслуговування, культурної поведінки, привчати її жити і працювати у колективі.

2. Педагогічні й соціальні труднощі у навчанні в закладі вищої освіти

Важливою проблемою для студентів-першокурсників із особливими освітніми потребами є їх *інтеграція* у колектив студентів та *приспосовування* навколишнього середовища до їх *потреб*.

Інтеграція студентів з інвалідністю у соціальне середовище, підвищення їх конкурентної спроможності на ринку праці передбачає організацію роботи з їхньої психолого-педагогічної підтримки у закладах вищої освіти.

Інклюзія студента з інвалідністю в інтегроване освітнє середовище вимагає досить тривалого періоду адаптації.

Перш за все, таким студентам потрібно:

- інтегруватися у навчальний процес з його режимом, формами навчання, системою контролю знань;
- ознайомитися зі структурою навчального закладу, його традиціями;
- соціалізуватися у колективі студентської групи;
- пристосувати до ритму студентського життя і навчання свій організм, розкрити свої здібності і таланти.

3. Чому потрібен психолого-педагогічний супровід?

- Багатьом студентам із особливими освітніми потребами в навчальному закладі *не вистачає достатньої уваги та підтримки* з боку викладачів через те, що вони не вважають за потрібне повідомляти когось про свою хворобу.
- Деякі студенти занадто гостро сприймають інвалідність і *не хочуть*, щоб через їхню ваду на них навішували ярлики. Такі студенти вважають, що з своїми проблемами впораються самостійно.
- Деякі студенти з інвалідністю, можливо, покладаються на методи, що їм допомагали до цього часу. Але, оскільки темп навчання у вищому навчальному закладі швидший, ніж у школі, і доводиться виконувати більшу кількість завдань високої складності, додаткова допомога таким студентам, безумовно, знадобиться.

Психолого-педагогічний супровід студентів із особливими освітніми потребами – це:

- 1. Підвищення психологічної культури всіх учасників навчально-виховного процесу студентів, викладачів, працівників.
- 2. Соціально-психологічна діагностика, моніторинг особистісного розвитку і соціальної ситуації розвитку студентів, прогнозування змін освітньої ситуації та визначення її основних тенденцій.
- 3. Проектування і соціально-психологічна корекція розвитку студентів у навчально-виховному процесі.
- 4. Соціально-психологічна і педагогічна реабілітація студентів із особливими потребами.
- 5. Консультативно-методична допомога всім учасникам навчально-виховного процесу.

ЗНУ створює всі необхідні умови для *інклюзивного навчання* відповідно чинного законодавства. Один із факультетів, який займається підготовкою фахівців (*соціальні педагоги, соціальні працівники; вчителі, вихователі; логопеди, сурдопедагоги*) для роботи у сфері інклюзивної освіти, є **факультет соціальної педагогіки та психології**.

Школа педагогічної майстерності на базі ЗНУ: підготовка викладачів щодо організації процесу навчання студентів з особливими освітніми потребами

Організація інклюзивного
середовища в закладі освіти

На заняттях школи педагогічної майстерності увага приділяється нормативно-правовим, психолого-педагогічним, організаційно-методичним аспектам діяльності викладача вищої школи, зокрема, організації самостійної та індивідуальної роботи студентів, роботі з навчально-методичними комплексами дисциплін тощо. Робота школи педагогічної майстерності включає, окрім лекційних та *практичних занять, тренінги*, круглі столи, методичні семінари.

Науково-педагогічна та виховна робота із студентами з ООП в умовах закладу вищої освіти

Профорієнтація

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!